

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

..... APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:
Pe un an	240 Lei		Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei.
Pe jumătate de an	120 "		
Pe un pătrar de an	60 "		
Un număr	5 Lei.		
Pentru străinătate pe un an	300 Lei.		

Probleme și preocupări.

În câteva numere ale foii noastre s'au pus, consecutiv, o seamă de probleme, destul de interesante. Preocuparea predilectă pentru asemenea probleme o au desigur mulți dintre cei ce sunt, sau ar trebui să fie, în fruntea nizuințelor multiple, sufletești, ale masselor poporului. Se și vede, într'adevăr, o concurență a unor lumini, mai mult sau mai puțin norocoase, străduitoare la soluționarea acestor probleme; căci fără doar și poate problema de căpetenie, nodul gordian al lor, este punerea acestora în practică, administrarea lor în largul câmp al mulțimilor.

Nu aș vrea să întâlnesc dela început, mai înainte de a schița câte un model de acest fel, ironia ușoară și nici scepticismul nimănui. Și ceeace ar fi chiar supărător, provocare de scrisori particulare: aici este o tribună, deschisă tuturor bunelor intenții în scopul răspândirii ideilor, fie de a prinde unele, fie de a rodi acolo unde solul este bun. Ideile mari sau frumoase nu sunt în funcțiune de vârstă, iar experiența le poate da durabilitate; le modelează, adaptându-le formelor de viață, dar nici odată nu le poate exclude. Papin, învățatul care a inventat puterea aburului, nu a fost conducător de locomotive; apostolii Domnului fuseseră mai înainte pescari și numai El îi face propovăduitori de Evanghelie... Iată dar, ideia totdeauna a anticipat fapta, și fapta — corolarul ei — o desăvârșește numai în marele atelier al vieții.

Se pare că am și rezolvit în acest chip o bună parte a problemei noastre!? În fapt, conducătorii unităților de oameni, și prin excelență preoții cari în parohie au complexul vieții în miniatură, călăuziți de idei înălțătoare, încălziți mai apoi de succesul — măcar parțial și sporadic — al unora din ele, pot într'adevăr realiza o seamă de rezultate mari și frumoase.

Preocupat de răscolirea trecutului, cum am arătat nu de mult, își formează cea mai frumoasă școală pentru cultul virtuților, a iubirii de patrie, de limbă, de lege. Dar nu numai atât, cinstirea lucrurilor și a faptelor trecute îndeajună și cere cinstirea celor prezente. Oamenii au a se iubi între ei, căci sunt creaturi ale lui Dumnezeu, deci frați unii cu alții, îi leagă aceeași origine, — deci bucurii și dureri comune, au aceeași limbă, lege, etc. Iată de aici izvorăsc o seamă de probleme de ordin cultural, filantropic, caritativ și așa mai departe. Preoții le cunosc pe cele mai ardente, cele mai puțin cultivate în parohia lor, își pot face chestiuni de ambiție, dacă nu preocupare de toată ziua din ducerea unora la bun sfârșit.

Suntem în pragul toamnei, plugarii își recoltează curând rodul muncii lor de un an de zile. E adevărat vine și timpul semănatului, și cei cari dacă nu am cules, să semănăm măcar. Exemplul și încurajarea ni-l dau toți și toate în lume, să nu rămânem noi singurii în afara de ritmul ei măreț!

Spicuri din cărțile sfinte.

Nu este drept nici unul; nu este nimenea care să 'nțeleagă. Nu este nimeni care să caute pe Dumnezeu. Toți s'au abătut, s'au făcut împreună netrebnici; nu este nimenea care să facă binele (Rom. III, 10-12). Cum puteți voi să credeți slavă unul dela altul luând, și pre slava cea dela singur Dumnezeu nu o căutați (Ioan V, 44). Că înțelepciunea o găsim întru cei desăvârșiți însă înțelepciunea lui Dumnezeu întru taină (I Cor. II, 6). Să nu se creadă cel înțelept întru înțelepciunea lui... ci întru aceasta să se laude cel ce se laudă că înțelege și cunoaște pe Dumnezeu (Ier. IX-23). Că ori-și-cine va veni la voi și nu va aduce învățătura aceasta să nu-l primiți în casă (II Ioan I, 10) și să vă păziți de prorocii cei mincinoși cari vin la voi în haine de oi, iar înlăuntru sunt lupi răpitori (Mat. VII, 15). Căci să știți că numai cel ce crede întru Fiul are viață veșnică, iar cel ce nu ascultă pre Fiul nu va vedea viața; ci mânia lui Dumnezeu va rămâne peste el (Ioan III, 36). Invățați-vă dela mine că eu sunt blând și smerit cu inima (Mat. 11, 29), numai cine se va sineri ca pruncul, acela va fi mai mare în împărăția cerurilor (Mat. XVIII, 4). Drept aceia smeriți-vă sub mâna cea tare a lui Dumnezeu ca să vă înalțe pre voi în vreme (Petru V, 6). Să nu vă temeți de cei ceucid trupul iar sufletul nu-l pot să-l ucidă ci vă temeți mai vârtos de acela care poate să piarză trupul și sufletul în geenă; (Mat. X, 28) că cel ce nu crede se va osândi; (Marcu XVI, 16) iar cel ce se leapădă de mine înaintea oamenilor și Eu mă voi lepăda de dânsul înaintea Tatălui meu care este în ceruri, (Mat. X, 33) și ori cine se va rușina de mine și de cuvintele mele, de acesta Fiul Omului se va rușina, când va veni slava sa, și-a Tatălui, și-a sf. îngerii (Luca IX, 26). Dar tot ce mă va mărturisi pe mine înaintea oamenilor și Eu îl voi mărturisi pe el înaintea Tatălui meu, care este în ceruri (Mat. X, 32). De nu fac lucrurile Tatălui meu, să nu-mi credeți mie (Ioan X, 37). Nu crezi că eu sunt întru Tatăl și Tatăl întru mine este? Graiurile ce le grăesc vouă, dela mine nu le grăesc, ci Tatăl cel ce petrece întru mine acela face lucrurile (Ioan XIV, 10). Să știți că fără de credință nu este cu putință a bine plăcea lui Dumnezeu, căci trebuie cel ce se apropie de Dumnezeu, să crează cum este și celor ce-l caută pre dânsul li este dătător de plată (Ebrei XI, 6). Știind deci că nu se îndreaptă omul din faptele legi, ci numai prin credința lui Isus Hristos și noi întru Hristos Isus am crezut ca

să ne îndreptăm din credința lui Hristos (Galateni IV, 16). Căci cu inima se crede spre dreptate iar cu gura se mărturisește spre mântuire (Rom. X, 10). Dar credința dacă nu are fapte, moartă este singură (Iacob II, 17). Cade-să deci a se ruga în toată vremea și a nu lenevi (Luca XVIII, 1). Că norodul acesta se apropie de mine cu gura lui și cu buzele mă cinstește iar cu inima lor, stă departe dela mine (Mat. XV, 8). Fericit însă omul care a aflat înțelepciunea (Prov. III, 13), că Duhul este Dumnezeu; și cei ce se închină lui cu Duhul și cu adevărul se cade să i-se închine (Ioan IV, 24). Casa lui Dumnezeu sfântă este, în care sunteți voi (I Cor. III, 17). Cereți și veți lua (Ioan Ioan XVI, 24) dar neîncetat vă rugați, (I Tesal. V, 17) căci se cade în toată vremea a se ruga (Luca XVIII, 1). De n'aș fi venit și aș fi grăit lor păcat n'ar avea, iar acum răspuns n'au pentru păcatul lor (Ioan XV, 22); că de vom zice că n'avem păcat, ne înșelăm pe noi înșine și adevărul nu este în noi. (Ioan I, 8), căci cel ce face rele urăște lumina și nu vine la lumină, ca să nu se vadească lucrurile lui (Ioan III, 20). Vă poruncim vouă fraților întru numele Domnului nostru Isus Hristos, să vă feriți de tot fratele ce umblă fără rânduială și nu după predania cea luată dela noi (II Tesal. III, 6). Fiți înțelepți ca șerpi și blânzi ca porumbei (Mat. X, 16). Lumea trece și poftete ei, iar cel ce face voia lui Dumnezeu rămâne în veci (Ioan II, 17). Celor bogați din veacul de acum le poruncim să nu se înalțe cu mintea, nici să nu nădăjduiască întru avuția cea nestătătoare, ci întru Dumnezeu cel viu care ne dă nouă toate din prisosință, spre desfătare să se facă bine, să se îmbogățească în fapte bune, să fie lesne dătători, împărtașitori, agonisindu-și lor temelie bună în cel viitor, ca să ia viață de veci (Timot. VI, 17). Căci mai bine să nu fi cunoscut calea dreptății, decât dupăce ai cunoscut-o, să te 'ntorci dela sfânta porunca care s'a dat nouă (II Petru II, 21). Că tot ce 'nalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește se va înalța (Mat. V, 23-24). Deci ori de mâncați, ori de beți, ori altceva de faceți, toate spre mărirea lui Dumnezeu să le faceți (I Cor. X, 31). Veniți către mine voi toți cei osteniți și însărcinați și eu vă voi da odihnă. Luați jugul meu peste voi și vă învățați dela mine că eu sunt blând și umil cu inima și veți afla repaus pentru sufletele voastre, că jugul meu este bun și sarcina mea ușoară (Mat. XI, 28-30). Vă poruncim încă odată fraților întru numele Domnului nostru Isus Hristos să vă feriți de tot fratele ce umblă fără rânduială și nu după predania cea luată dela noi (II Tesal.

III, 6). Acestea s'au scris ca să știți că Isus este, Hristos Fiul lui Dumnezeu și crezând viață să aveți în numele lui (Ioan XX, 31). Acum rămâne credința, nădejdea, dragostea (I Cor. XIII, 13). Că aceasta este porunca cea mare ca să vă iubiți unul pe altul cum v'am iubit eu pe voi (Ioan XV, 12). Un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu tată a tuturor (Efes. IV, 5).

Petru Toma lic. în teol.

„Iată vin curând...”

de: Pr. Iacob Crețiu.

„Iată vin curând și plata Mea este cu Mine, ca să dau fiecăruia după cum vor fi faptele lui”.

Aceste cuvinte, cari ar trebui să ne cutremure pe toți, nu sunt cuvintele unui muritor, ci sunt ale Fiului lui Dumnezeu, cuvintele Mântuitorului lumii.

Sunt cuvinte rostite acum aproape două mii de ani de Fiul lui Dumnezeu; de Acela a cărui viață pământească a fost o tragedie sguuitoare, înflorător de sguuitoare. Sunt cuvinte pe cari le rostim dela sfântul altar, de atâtea ori, cei cari slujind Celui crucificat pentru păcatele oamenilor, fiind urmașii Lui, propovăduitorii cuvântului Său.

...Sunt două mii de ani aproape de când „Isus Nazarineanul, Regele Iudeilor” a spus: „Iată vin curând...”, dar n'a venit încă.

Doamne, ce mare și îndelungă este răbdarea Ta! N'ai venit încă, în credința, că poate ne vom îndrepta, iar noi... N'ai venit încă, dar vei veni... „curând”, căci ai așteptat îndeajuns.

Sărmani muritori ce suntem, ce vom răspunde oare la venirea Ta? Cum vom justifica preocupările noastre toate, faptele vieții noastre? Cum? Viața 'ntreagă ne zbatem după cele lumești. În lupta vieții, mulți, de multe ori, cădem învinși, dar încredințați că zbuciumul și furtunile zilelor noastre sunt aidoma vijeliilor de pe mare, când țaranul nu mai e departe și deci debarcarea este asigurată, nu ușor ne dăm bătuți, înfrânți. *Continuăm înainte, uitând, natural, sufletul.*

Și așa, zilele trec pe rând, una câte una, mai repede decât am voi, cu ele anii și cu ei trecem noi și ne apropiem de mormântul rece, care pecetluște soarta noastră.

Preocupați viața 'ntreagă de cele lumești, hotărâți a face atâtea aci pe pământ, preocupându-ne prea puțin de cele sufletești, din aiureala multiplelor planuri de utopice realizări, ne pomenim abia când suntem cu un picior în groapă, și încercând să încheiem bilanțul vieții noastre, constatăm nu cu mică surprindere și

cu destul de pronunțată înfiorare, că n'am făcut *nimic* din ceiace intenționam să facem, sau dacă am făcut ceva, am făcut prea puțin din ceea ce trebuia să facem.

Și atunci, — aproape fiind de groapa rece, de vecinicie, — abia atunci, ne desmeticim și ne dăm seama de ceiace ne așteaptă, căci ne așteaptă ceva dincolo de mormânt, ne așteaptă Cel care a spus odinioară: „Iată vin curând și plata mea este cu mine, ca să dau fiecăruia după cum vor fi faptele lui”. Dându-ne seama începem să regretăm ceea ce am făcut, să ne regretăm faptele, dar zadarnic va fi orice regret. Totul fiind prea târziu...

...„Dacă gradul de intelectualitate este criteriul de selecțiune al valorilor” — aceasta a fost cândva, dar nu mai este azi — „biserica rămâne sanctuarul de refugiu al celor îndârjiți în lupta aprigă a vieții”, citiam undeva. Adevărat! Biserica este „sanctuarul de refugiu al celor îndârjiți în lupta aprigă a vieții”. Aceștia se mai îndreaptă, și iar numai din când în când ai ei, spre ea.

Așa e omul. Uită mereu de sufletul său și prin aceasta implicit, de Creatorul Său. Preocupat toată viața de cele materiale, trebuincioase corpului, nu-și aduce aminte de Creatorul său, decât în vremuri de pronunțate adversități. Și atunci, câte rugăciuni, câte lacrimi fierbinți, șiroaie de lacrimi, exteriorizări a durerilor fizice sau a unor frământări, sbuciumări sufletești exasperant de chinuitoare. Acestea toate, ca ridicat odată din patul durerilor, să uite repede tot ce a promis Creatorului, toate rugăciunile, toate lacrimile; să uite așa de ușor totul, încât în anumite momente de reveniri asupra trecutului, constatând cât de ușor a uitat durerile, să se mire el însuși, înflorându-se!

Noi oamenii uităm așa de ușor durerile și uitându-le pe ele, ne uităm sufletul, uităm pe Dumnezeu, dar oare tot așa de ușor va uita, sau nu va uita nici o faptă a noastră, Cel care ne-a avertizat zicând: „Iată vin curând și plata mea este cu mine”... Credem că nu va uita.

Un optimist spunea nu de mult la o conferință: „Cu toată anarhia spirituală prin care trecem, se întrevăd totuși zorile unor zile noi și frumoase pentru omenire. Excesul de demagogie, evidențiază o proximă restabilire a ierarhiei valorilor morale în conducerea Statului.

Excesul de naturalism estetic și materialism economic și filosofic, au provocat o puternică reacțiune spirituală.

De aci suntem în drept să deducem că vor purcede noi forme de organizare economică, politică, socială.

Omenirea având un ideal nou va răsări o serie de flori nouă și pe orizontul cugetării. Altă cosmogenie și filosofie, alte doctrine estetice și forme de expresiune. Și ce va fi aceasta, decât o renaștere spirituală.

O renaștere spirituală! Ce mult o dorim cu toții! De ar fi așa!... De n'ar fi departe ziua acestei renașteri, căci sufletul ne este prea frământat de prea condamnabile preocupări. Și zilele trec repede și cu ele anii, iar cu anii noi. Noi, cari prin tot pasul ce-l facem trecând prin lumea aceasta a efemerului, ne apropiem inevitabil, tot mai mult, de judecata Celui care a spus odinioară: „*Iată vin curând și plata mea este cu mine, ca să dau fiecăruia după cum vor fi faptele lui*“.

El va veni sigur și de judecata Lui nimeni nu va scăpa.

Ei bine, să nu ne gândim atunci mai mult și zilnic chiar, înainte și în decursul tuturor acțiunilor noastre, într'una, la Cel care dela început a ținut să ne avertizeze, că va veni? Să nu ne gândim până mai avem timp?!

Episcop Nicolae Velimirovici:

Fecioarei Maria Y. care caută înțelesul parabolei evanghelice a celor zece fecioare.

Cinci fecioare înțelepte și cinci nebune. Cetește: cinci suflete omenești înțelepte și cinci nebune. Cele înțelepte aveau candela curată și untdelemn, iar cele nebune numai candela curată. Întâiu, candela înseamnă corpul, iar untdelemnul îndurare. Milă pe grecește să zice *ielei*. De aci și cuvântul polieieu, ceace înseamnă multă îndurare. Polieieu se aprinde la utrenie când se cântă psalmii despre multa îndurare a lui Dumnezeu față de poporul ales, cu repetarea: *că în veac e îndurarea Lui, Aliluia!* Fecioarele înțelepte au avut deci și trup feciorelnic și suflet feciorelnic, dar pe lângă aceea și mare îndurare; îndurare față de cei mai slabi ca ele, cari încă nu s'au eliberat de păcate. Cele nebune au ținut aspru la fecioria trupească, dar fără îndurare și disprețuitor au privit la cele mai slabe decât ele, condamându-le cu îngâmfare și disprețuitor întorcând capul. „Pe drept sunt numite nebune, — vorbește sfântul Nil Sinaiticul — căci izbândind în cele foarte grele și aproape imposibile — în fecorie — ele au desconsiderat mila, compătimirea, iertarea. Candela curată, însă goală și întunecoasă!

Când vine moartea și trupul se dă pământului, iar sufletul pornește pe calea lăcașului

de veci, untdelemnul îndurării trebuie să lumineze și să conducă.

Cine va fi fără acest untdelemn, întunerecul îl va cuprinde. „Poartă numai din întunerec! Cum se va trece această poartă grea? Sufletul, în frică și neastâmpăr, iar în juru-i grozăvie de umbre și vedenii. La fel coșmarurilor cari muncesc pe cel ce doarme. Cine se va îndura? Cine va întinde măcar un fir de lumină? Dumnezeu se va milostivi, însă numai cu cei milostivi. Căci s'a zis: *fericiți cei milostivi, că aceia se vor milui*. Acei cari au fost îndurători față de creaturi, milui-se-vor de către Creator. Oare acesata nu e drept și împăciuitoare? Da — și grozav pentru cei nelimilostivi?

În vecinătatea noastră trăia o fecioară bătrână. Despre ea s'a știut, că în tot timpul vieții ei a fost și a rămas fată cinstită. Și până aci totul bine și totul spre laudă. Dar, din zi în turna cu limba suliți otrăvite, pe acelea cari trăiau în căsnicie și pe acelea cari păcătuiau. De dimineața până noaptea ocăra pe cele cari i se păreau a fi mai de ocară decât ea. Într'o discuție ne spuse un preot despre ea: dacă n'ați știut ce este fecioara nebună din parabola evanghelică — iată-o! Și într'adevăr, prostia pare a fi mărită atunci când omul are numai o virtute, iar pe toate celelalte nu le are. Așa după cum călătorului, întunerecul nopții i se pare mai des când privește deaproape o luminiță, întorcându-se la stânga și la dreapta ei.

Înțelepciunea nu e într'o singură virtute, ci în complexul tuturor virtuților. După cum a zis Înțeleptul: *zidit-a înțelepciunea, casa sa pe șapte stâlpi* (Proverbele 9, 11). Acel suflet e înțelept care are barem șapte virtuți principale.

Această parabolă a lui Hristos are și mai adânc înțeles duhovnicesc. Prin cinci fecioare nebune, înțelege cinci simțuri necuvântătoare. Celce trăește numai în ceea ce vede și aude, fără nici o controlă lăuntrică a minții, acela are suflet nebun. Când moartea trage perdeaua peste această lume sensorială, un astfel de suflet rămâne în deplină beznă. Iar prin cinci fecioare înțelepte înțelege cinci simțuri lăuntrice cari înțelepțește controlează simțurile din afară și stăpânesc asupra lor. Acest simțământ lăuntric dobândește în această viață lumina, care rămâne în suflet și luminează și atunci când moartea trage perdeaua peste simțurile din afară. Dar, vei putea tu să înțelegi-aceasta? Cu timpul, în tot cazul.

Pace ție și sănătate dela Dumnezeu.

Credința și știința.

Adevărurile cuprinse în sf. Scriptură, precum și cele dogmatice formulate de biserică pe baza sf. Scripturi, ni le însușim prin *credință*, o virtute și deci o putere sufletească, ce conține în ea elemente intelectualiste, dar și sentimentalistice și voliționale. Nu poți crede dacă nu voești, la fel nu poți crede, dacă cele ce-ți sunt propuse spre a le crede nu găsec nici o coardă în inima ta, pe care să o faci să vibreze mai intens. De asemenea nu poți crede în ceea ce rațiunea ta îți spune că e neadevăr. Deci, credința e o formă de cunoaștere complexă și ca atare sfera ei de înțelegere e mai mare decât a rațiunii, deși cunoștințele primite prin ea sunt mai puțin sigure și le primim pe baza autorității celui ce ni le predă.

„Credința este dovedirea celor nevăzute“ spune sf. Apostol Pavel. Prin ajutorul ei putem cunoaște mai mult decât ceea ce ne cade direct sub simțuri. Lumea fenomenală o percepem prin ajutorul simțurilor, ale căror date sunt coordonate de rațiune. În transcendent nu mai putem pătrunde însă cu simțurile, ci numai cu credința, ale cărei date le sistematizăm apoi iarăși cu ajutorul rațiunii.

În *Euchiridion către Laurențiu*, Fericitul Augustin spune că între rațiune și credință e un raport de întregire. Credința e ajutor al rațiunii în actul de cunoaștere.

Adevărurile de credință sunt punctele gravitaționale ale religiei¹⁾ cuprinse în sf. Scriptură. Cunoștințele câștigate prin simțuri și rațiune formează tezaurul științelor. Rațiunea și credința neexcluzându-se ci complectându-se reciproc în actul de cunoaștere, urmează de aci că nu poate fi conflict între religie și știință „căci Dumnezeu care cele ascunse le-a făcut clare prin credință, tot El a pus în sufletul omenesc și lumina rațiunii“²⁾. Iar rațiunea, cu ajutorul căreia omul a alcătuit întreg edificiul științific pe care-l admirăm astăzi, nu i-a dat-o Dumnezeu spre a-l nega ființa și puterea, ci din contră spre a pricepe minunile și tainele creației Sale, spre lauda și preamărirea Lui.

Credința și rațiunea nu se pot înlătura una pe alta, ci rămân deplin stăpâne în domeniul lor, dându-ne prin conlucrarea lor armonică, o înțelegere deplină asupra lumii, pe care fiecare în parte nu ne-o poate da. Căci anumite chestiuni cari sunt inabordabile pentru știința pozitivă, se rezolvă în mod fericit prin credință și întrebări fundamentale ale spiritului nostru, cari nu pot primi răspuns categoric dela științele fizice, se lămuresc prin credință. Originea pământului, a omului, scopul existenței, sunt chestiuni inaccesibile direct științelor pozitive.

În ceea ce privește crearea lumii, de exemplu în care s'a făcut, nu poate fi făcut accesibil experienței prin faptul simplu, că nimeni n'a fost de față în acele vremuri dintre muritori, cum se spune în Cartea sfântă: „Cine a cunoscut cugetul Domnului, sau cine a fost sfetnicul Său?“ Întrebarca aceasta, care a pus pe gânduri și pe cel dintâi om, ca și pe naturalistul de azi, nu-și poate primi răspunsul decât prin revelația directă a Creatorului, pe care noi nu ne-o putem însuși, decât crezând că cele descoperite de Dumnezeu și predicate ca atare de biserică — în care se păstrează și se interpretează tezaurul revelației divine, — sunt adevărate.

Cine admite alt răspuns la felul cum s'a făcut lumea, decât cel dat de însuși Făcătorul ei, îl admite tot prin credință, dar bazat în acest caz numai pe autoritatea unuia sau altuia dintre oamenii de știință, care oricât de geniale inducții ar face, bazat însă pe elementele științifice ce le posedă nu poate da decât un răspuns ce e ușor de contrazis de un altul, care se folosește în argumentare și deducție tot de elemente științifice.

Opiniile chimistului celui mai eminent, ca și ale filologului celui mai distins, nu sunt argumente nici în favoarea adevărurilor religioase, nici contra lor. Religia și știința, după cele spuse, se vede că nu au în esența lor a se opune una alteia, dar nici nu se vor confunda vreodată³⁾, amândouă corespunzând unor necesități adânci ale sufletului omenesc.

1) I. Postelnicescu „Armonia dintre religie și știință“ p. 29.

2) Dr Norbert Peters „Glauben und Wissen“ p. 17.

3) Ferd. Brunetière „La science et la religion“ p. IX.

Incredulitatea „savantă“ considerată azi ca semn de superioritate și de inteligență⁴⁾ e numai în aparență incredulitate absolută. Căci toți „savanții“ și necredincioșii, cea mai mare parte din argumentele cu cari atacă credința creștină, nu le-au câștigat prin munca lor științifică, ci le-au primit ca având putere absolută dela cei ce le-au formulat mai întâi, *prin credință*, având în vedere autoritatea științifică a acestora. Se întâmplă însă de multe ori, că oricâtă autoritate științifică ar avea unii savanți în domeniul lor, să nu aibe și probitatea și onestitatea științifică necesară și anumite concluzii pe cari le trag din cercetările lor să fie tendențioase. Sau anumite concluzii cronate, ale unor savanți onești — cari pe urmă renunță la ele — sunt luate de admiratori — tot tendențioși — și considerate ca exacte, numai spre a se putea ajunge la rezultatele dorite. În amândouă aceste cazuri, cei ce susțin cele de mai sus, — câștigate de ei prin credință — sunt foarte greșiți și nici nu sunt măcar oameni de știință, căci pe lângă că susțin absurdități, ce nu se pot controla, acestea nici nu sunt obținute prin metode științifice, ci admise prin credință, cea considerată puerilă de ei în domeniul religios, unde într'adevăr își are rostul.

Căci la misterele Divinității nu te poți ridica numai prin ajutorul minții tale! Chiar când îți sunt descoperite și le primești prin credință, nu pe toate le poți explica cu rațiunea. Toate disciplinele teologice n'au alt rost decât pe acela de a explica pe cale logică adevărurile revelației, spre a fi accesibile înțelegerii noastre. Și foarte mult pot fi înțelese și demonstrate apoi cu argumente din lumea fenomenală, cu date ale științelor experimentale. Așa sunt adevărurile cosmogenice cuprinse în Biblie. Deși nu putem înțelege — și știința nu ne poate lămuri — mecanismul intim al creației lumii de Dumnezeu, totuși înțelegem necesitatea logică a existenței Creatorului și putem aduce argumente din domeniul științelor naturale pentru perioadele succesive ale creației.

(Fragment din teza de licență)

IOVA FIRCA

4) idem p. 5.

Raportul

secretarului F. O. R. secția eparhială, citit în adunarea generală din 12 August a. c.

În ordinea cronologică anul următor, anul Domnului 1934 în care ne aflăm, l am inaugurat cu o reușită ședință festivă în memoria ilustrului mecenate român Emanuil Gojdu. Precedată de parastas, ședința a provocat interes, și cu deosebire a avut darul să mulțumească pe frații prezenți conferința comemorativă a d-lui Dr Dimitrie Novacescu președinte al comitetului din Caransebeș. Programul bine potrivit a fost încheiat cu un memoriu, pentru care într'un elan s'au cules semnăturile tuturor celor prezenți.

Cel dintâi cerc presbiteral organizat anul acesta, cel din Ciacova (30 Ian. 1934), prin delegația dată profesorului Iancu Cățun a fost o înflăcărată manifestare ortodoxă și totodată o expresie de sincer atașament pentru persoana președintelui bolnav. Depărtarea și alte împrejurări nu ne-au îngăduit să luăm parte la bucuria ciacovenilor, dară ilustrele figuri de acolo cari au făcut cerc în jurul preocupărilor F. O. R.-ului, sunt îndeajuns grăitoare de puterea însuflețirii lor pentru scopuri mari și frumoase.

Nu mai puțin vrednică de laudă a fost ziua înființării cercului Făget (25 Martie 1934). Colonelul Boldea unul din cei mai inimoși creștini, delegat cu organizarea, deși prea puțin secondat de intelectuali, a fost larg îmbrățișat de credincioșii satelor. În hainele lor albe — simple dar curate — grupați în harnice coruri ei au venit cu zor să-și arate împreună cu domni — prisosul lor sufletească, de dragoste și curată evlavie. Administrația județului prin directorul Dr Octavian Daminescu, biserica prin figura protopresbiterului tractual Sebastian Olariu și a preoțimei tractuale, apoi teologia reprezentată prin neostenitul profesor Ioan David însoțit de mine au fost mărturie vie că însuflețirea inițială nu s'a potolit cu totul din inimile intelectualilor.

O mai strălucită dovadă a acestui fapt o confirmă adunarea tractului Buziaș (la 10 April a. c.). Cuvintele în cari un spectator fericit încreștează desfășurarea adunării de aici tremură de emoție și bucurie în fiecare literă. Cu adevărat și aici președintele delegat Dr D. Borca a fost interpretul unei frenetice explozii a trezitelor simțăminte ale iubirii de neam și lege. Nu am putut fi martorul ocular al acestei memorabile adunări, am înregistrat însă, aici poate mai mult ca oriunde, o larg înțelegătoare primire și îmbrățișare pe care preoțimea tractului a făcut-o mirenilor colaboratori în spinoasa lor muncă. Această înțelegere și apreciere am dori-o transplantată pretutindeni, căci neprețuit folos aduce Bisericii — și prin ea neamului întreg!

Cel mai recent înființat este cercul Oraviței. Aici a avut delegație fruntașul biserican Dr Petru Corneanu care în 11 Iunie anul acesta a procedat la organizarea lui. Lipsiți și aici de darul impresiunii directe, am avut nesfârșită bucurie aflând că la Oravița s'a căutat o apropiere mai pronunțată a credincioșilor dela sate față cu conducerea cercului. Prezența în fruntea conducerii a priceputului cărmaci oferă cele mai sigure perspective de bun progres pe care-l dorim luminatului ținut al Oraviței.

Domnilor! Pe lângă toată asiduitatea cu care am urmărit și stăruit la organizarea cercurilor protopresbiterale, și acum au rămas două neorganizate. Ele sunt în curs, având noi delegație dată și sperăm că în cel mai

scurt timp vom avea asociația pretutindeni și definitiv organizată.

Secția eparhială a asociației noastre a înscris o zi de bucurie mai mult în anele sale: ziua de 16 Martie anul acesta. Admiratori, prieteni și foști elevi de ai președintelui nostru au ținut să iubileze în mod deosebit activitatea sa bogată, culturală și socială, cu prilejul împlinirii a cincizeci ani de viață. Sărbătoarea a luat proporții grandioase; întreg Banatul a îmbrăcat haina veseliei, iar orașelul nostru — care numără de-acum un nou cetățean de onoare — a fost onorat cu vizita a numeroase și distinse personalități, în frunte cu doi membri ai Țării. Apreciind rostul și măreția acestei sărbătoriri, secția eparhială a Asociației noastre a luat parte la omagiile aduse președintelui său printr'un demn reprezentant.

Precum văzurăm, F. O. R.-ul întemeiat acum un an a trăit până acum o fază de organizare; dară nu exclusiv, căci vom vedea, activitatea sa de până acum depășește aceste strâmte cadre.

Casarul asociației va prezenta, în nex cu starea casei, starea membrilor, mai precis numărul acestora. Dintru început și până acum înscrierile se fac continuu și e de așteptat ca frații secretari ai cercurilor protopresbiterale să intensifice tot mai mult acțiunea de înscriere iar din partea membrilor înscriși a-și achita regulat cotizațiile prescrise. Aici sunt la dispoziție o seamă de carnete de membri, precum și insigniile primite dela centru pe cari le poate avea oricare membru înscris, cu prețul fixat.

Din espunerea prea sumară a istoricului singuraticelor adunări de constituire îmi place să cred s'a putut deduce totuș efectul binefăcător și multilateral pe care l-au provocat aceste impunătoare adunări. Înainte de toate prezența intelectualilor pe meterezele bisericii, alături cu preoții la susținerea și apărarea ei și a credinții noastre străbune, dă imenze proporții considerației acestor intelectuali în ochii lor proprii, în cei ai credincioșilor dela sate, dar mai presus de toate au neprețuitul dar să ridice mult valoarea bisericii cu tot complexul ei de porunci, învățături, datini și obiceiuri, scăzute prin boicotul permanent al tuturor curentelor ateiste și materialiste, în pă răduitoare modă astăzi și la noi!

Nota de superioritate dată astfel Bisericii e merită să o ridice în ochii tuturor, dându-i-se ei meritata cinste în viața neamului. Ca element constructiv și de înalt interes pentru problemele naționale, Biserica cu credința noastră ortodoxă poate menține în acest chip o pârgie cu rol de promovare și echilibrare justă a valorilor sufletești ale acestui neam. Intelectualii — angajați în prima linie alături de preoți — reinvie astfel epocile de înflorire culturală și de general progres, pe cari în trecut le-a patronat, atât de cavalereste, Biserica neamului. Prestigiul ei, — în viața societății de astăzi — coborât, se repune cu concursul adevăraților fii ai națiunii noastre, la adevăratul nivel, binemeritat.

În frumosul gest al participării la parastasul de 6 săptămâni al răposatului episcop Dr. Iosif Tr. Badescu, ca în toate pomenirile bărbaților iluștri, trecuți de pe arena militantă a vieții, se întrezărește măcar un început din cultul pe care — amăsurat și preocupărilor asociației — îl datorăm marilor noștri dispăruți.

Atașarea intelectualilor, împreună cu credincioșii țărani ai satelor noastre la sânul Bisericii, care ne vrea mai buni, mai sinceri, mai luminați, înseamnă un așteptat și îmbucurător fenomen religios înainte de toate, și în al doilea rând altul de caracter social, cu scopul

creștinesc-originar de înfrățire a tuturor prin biserică. Căci intelectualii, numai atunci reprezintă elita națiunii, când rădăcinile lor sunt adânc înfipte în popor, iar viața lor toată e o firească comuniune cu poporul asupra căruia ei revarsă binefacerile înțelepciunii — ca o dezvoltare normală a facultăților sale firești.

Acest popor la rândul său urmează a fi luminat cu stăruință și neîncetată râvnă. Conferințele adunărilor de constituire — ca și ale celorlalte, ordinare — șezătoriile, scrierile, publicațiile și în genere orice activitate intelectuală a Asociației noastre, trebuie să vizeze înainte de toate această luminare prin Biserică. Ca model și modest început am tipărit în biblioteca inițiată de secția noastră trei broșuri. Întâia intitulată: „Am găsit pe Domnul” a președintelui nostru, a doua „Creștinism și ortodoxie” a subscrisului în colaborare cu diaconul Constantin Rudneanu și a treia „Justiția antică și judecarea lui Hristos” un eseu filosofico-juridic al inflăcăratului ortodox bănățean Dr. Mihai Grosșianu.

Aceasta ar fi Domnilor și frați creștini în dreapta credință, modesta noastră muncă de un an căreia îmi permit a-i face însumi nu elogii ci o justă observație și un apel.

Asociația noastră întemeiată din dragostea pentru Biserica cea adevărată a Mântuitorului Hristos pare a contribui în fapt la sporirea prestigiului ei în viața neamului; și să dea Dumnezeu ca prin ea neamul să înscrie cele mai nobile epoci din viitorul său, apropiat și de totdeauna; asociația are însă ca prim scop al ei: să realizeze în viața personală și familială a membrilor săi învățăturile Mântuitorului... Cuget dar la acest preafrumos deziderat și cu mahnire cuget la bisericile goale de intelectuali și la sterilitatea vieții noastre creștinești, a unora. Și atunci nu ne ating oare și pe noi ocările Mântuitorului care îi numia pe fariseii povățuitori orbi?!

Frăția ortodoxă română, prin simbolul ei nume, reclamă dela noi, înaintestătătorii ei membrii o trăire prisositoare în fapte bune; binecredincioșilor creștini a le fi model și pildă vie; înainte de toate în trai cu frățietate, în păzirea poruncilor Bisericii și în apărarea acesteia.

Implinind aceste primordiale condițiuni putem justifica rostul Asociației noastre și abia apoi să pășim la realizări mari și nobile, pe cari cu îndreptățire le așteptăm dela noi Biserica neamului nostru! (Sfârșit)

ȘTIRI

Pentru locul de închinare „Piatra Scrisă” de lângă comuna Armeniș au mai dăruit: preotul din Deta Petru Bizerea 100 lei, notarul comunal Nicolae Badin 50 lei, George, Elena, Stefan și Georgeta 24 lei, Dumitru Radu și consoții 22 lei, Nicu și Mina Hoangău 20 lei, Vlădoși 20 lei, Catița Binder 10 lei, preoteasa Steluța Coșeriu 10 lei, Const. Ionescu 5 lei, Petre Didinu 5 lei, și Titi Constantin 5 lei, predându-se destinațiunii sumele acestea cu mulțumită.

Din Elveția. Consiliul federal elvețian a decis în unanimitate, ca delegația elvețiană la Societatea Națiunilor să voteze negativ în privința intrării Rusiei Sovietice în Societatea Națiunilor. Presa elvețiană elogiază această atitudine, căci un răspuns afirmativ, n'ar fi putut fi decât considerat ca o recunoaștere indirectă a Rusiei Sovietice.

Grecia se va reîntoarce la regimul monarhic?

Unele ziare aduc știrea că s'ar fi afirmat din anturajul d-lui Venizelos, că încurând se va produce restaurarea regimului monarhic în Grecia. Viitorul rege va fi prințul George al Angliei, care zilele trecute s'a căsătorit cu princessa Marina, din Familia domnitoare a Greciei și care prin această căsătorie ar avea dreptul la tronul elen.

Descoperirea microbului cancerului.

Revista „Medizinische Welt” afirmă că D-rul von Brehmer din Berlin, a reușit-să separe anumite micro-organizme, cari sunt specifice cancerului, și cari fiind introduse în țesuturi sănătoase, provoacă cancerul.

Turburările greviste din America.

Greva muncitorilor din America a luat proporții neașteptate. Numărul greviștilor s'a urcat la 450.000. Industria textilă suferă foarte mult în cele 15 state în cari a izbucnit greva. Hotărârea ultimă a d-lui Roosevelt de a numi o comisiune mediatorie, a cauzat o și mai mare agitație în rândurile fruntașilor greviști. Comitetul conducător e ferm hotărât, să nu renunțe la grevă până la deplina satisfaceri a doleanțelor lor.

Concurs.

Tinerii cari doresc să fie primiți în școala eparhială de cântăreți bisericești, care funcționează la centrul eparhiei noastre, vor înainta Consiliului eparhial cererile lor de primire însoțite de următoarele documente:

1. Estrasul de botez,
2. Certificatul de absolvire a cel puțin 4 clase primare,
3. Atestatul de moralitate dat de Oficiul parohial,
4. Certificatul medical despre starea sănătății.

Spre orientare comunicăm, că în școală se primesc tineri cu vârsta între 18-25 de ani. Ei vor depune înainte de primire un examen constător din trei probe și anume: scris, citit și cântare, după care cei apți se admit definitiv în școală.

Elevii sunt obligați a locui în internatul școlii.

La înscriere vor depune toți taxa de 100 Lei, iar pentru întreținerea în internat 3600 Lei plătită în trei rate egale și anume: una la înscriere, una la 15 Ianuarie 1935 și a treia la 15 Martie 1935.

Elevii vor aduce cu sine rufărie și hainele de pat necesare, uzitate la orice școală cu internat.

Anul școlar începe la 1 Noemvrie a. c.

Caransebeș în 1 Septemvrie 1934.

Consiliul eparhial.

Cărți de Religieune pentru școalele secundare

— aprobate de Sf. Sinod și Ministerul Instrucțiunii publice (Adresa Sf. Sinod din 16 Septemvrie 1930, Nr. 603) —
de **Dr P. BARBU** și **Pr. P. BIZEREA**

1. *Istoria sfânta a Testamentului Vechiu și Nou*, pentru clasa I. Lei 30.—
2. *Parabolele și Învațăturile Domnului nostru Isus Hristos*, pentru clasa II. Lei 25.—
3. *Istoria Bisericii universale*, pentru clasa III. Lei 30.—

se află de vânzare la

Librăria Diecezană, Caransebeș.

Obiecte bisericești

dela cele mai renumite fabrici, se află

de vânzare la **Librăria Diecezană.**

Proprietatea Consiliului eparhiei ort. rom. a Caransebeșului.

**VILA DOBOȘAN
din Băile-Erculane**

Otel cu bun renume aproape de centru. — Apaduct, lumină electrică, serviciu prompt, prețuri moderate. Regiune romantică de o frumseță rară. — Vila stă oaspeților la dispoziție începând cu 1 Maiu până la sfârșitul lui Octomvrie. — Informațiuni dă:

**Administrația „Vilei Doboșan”
din Băile-Erculane.**